

Standardy Polskiego Centrum Mediacji prowadzenia mediacji karnych

Mediacja jest dobrowolną, poufną próbą porozumienia się osób będących w konflikcie, w obecności bezstronnych i neutralnych mediatorów zaakceptowanych przez wszystkie strony konfliktu.

Stronami konfliktu w przypadku mediacji karnych są: pokrzywdzony i podejrzany/oskarżony
Mediacja - przy zgodzie na jej rozpoczęcie obu stron - daje sposobność pokrzywdzonemu by wyrazić swoje oczekiwania, myśli, uczucia. Mediacja jest okazją, by przedstawić sposoby naprawienia i/lub zadośćuczynienia wyrządzonej krzywdzie/szkodzie, oraz poznania odpowiedzi na pytanie: „dlaczego ja?”

Przy dobrowolności udziału stron w mediacji, pokrzywdzony i sprawca mają możliwość wypracowania satysfakcjonującego rozwiązania konfliktu.

Przebieg mediacji

1. Po przesłaniu przez sąd sprawy do mediacji, mediatorzy najpierw nawiązują kontakt ze sprawcą wskazanym w akcie oskarżenia w celu ustalenia jego gotowości do udziału w mediacji. Dopiero po odbyciu spotkania z nim i odebrania od niego pisemnej zgody na mediację, mediatorzy prowadzą spotkanie wstępne-informacyjne z pokrzywdzonym wskazanym w akcie oskarżenia.
2. Mediatorzy wysyłają listownie lub telefonicznie (jeśli w aktach spraw są podane numery) zaproszenie na mediację i przekazują informację o przesłaniu przez sąd sprawy do mediacji. Na tym etapie kontaktów ze stronami nie udziela się szczegółowych informacji dotyczących mediacji.
3. Na spotkaniu wstępnym-informacyjnym mediatorzy odbierają pisemną zgodę stron na udział w mediacji, przedstawiają jej zasady, reguły oraz procedury. Dowiadują się, jaki jest subiektywny punkt widzenia każdej ze stron na sprawę i rolę, jaką w niej odegrała. Wskazują na korzyści z udziału w mediacji dla każdej ze stron. Informacje powinny być rzetelne i wyczerpujące. Mediatorzy ustalają, jakie sprawca ma propozycje naprawienia i/lub zadośćuczynienia krzywdzie/szkodzie i jakie są oczekiwania pokrzywdzonego wobec sposobów i form naprawienia/zadośćuczynienia wyrządzonej krzywdzie.
4. Po spotkaniach wstępnych - informacyjnych mediatorzy ustalają termin spotkania wspólnego dla stron w terminach akceptowalnych przez nie.
5. W czasie spotkania wspólnego strony przedstawiają swój punkt widzenia, swoje spostrzeżenia, opinie, uczucia i propozycje rozwiązania konfliktu i naprawienia szkody. Pokrzywdzony określa swoje propozycje ostatecznej formy zadośćuczynienia.
6. Mediacja może zakończyć się ugodą. Ugoda mediacyjna jest dokumentem spisany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a także nie naruszającym norm i zasad współżycia społecznego. Jeśli strony nie doszły do porozumienia, mediatorzy sporządzają sprawozdanie

z mediacji zgodnie z zasadami mediacji. Ugoda jest podpisywana przez strony i mediatorów. Sprawozdanie podpisuje tylko mediator.

Mediatorzy i ich rola

1. Mediatorzy tworzą bezpieczne warunki do mediacji. Strony, a szczególnie pokrzywdzony, musi czuć się bezpiecznie i być przekonany, że nie grozi mu żadne niebezpieczeństwo wynikające z udziału w mediacji.
2. Mediatorzy przed podjęciem decyzji o przeprowadzeniu mediacji oceniają, czy nadaje się ona do mediacji i czy potrafią ją poprowadzić, tzn. czy charakter popełnionego przestępstwa nie wpłynie na ich bezstronność i neutralność.
3. Mediatorzy dbają o atmosferę zaufania i poczucia bezpieczeństwa stron biorących udział w mediacji poprzez rzetelną procedurę.
4. Mediatorzy zapewniają swobodę w wyrażaniu myśli i poglądów, stosują techniki dobrej komunikacji, zachęcają strony do formułowania własnego punktu widzenia bez oskarżania i osądzania. Pozwalają wypowiadać odczucia, nazywać emocje, udrażniają komunikację poprzez właściwie stawiane pytania. Robią przerwy, gdy jest to konieczne, podążają za stronami, dbają o to, by strony okazywały sobie wzajemnie szacunek.
5. Mediatorzy dbają o to, by dialog pomiędzy podejrzanym/oskarżonym i pokrzywdzonym umożliwił sporządzenie ugody, która w realny, konkretny sposób zabezpieczy przede wszystkim potrzeby pokrzywdzonego, ale też będzie do zaakceptowania przez obie strony i będzie pozytywnie wpływała na życie osób uczestniczących w procedurze mediacji.
6. O udziale pełnomocników w mediacji decydują strony oraz mediatorzy.
7. Strony mogą poprosić o przerwę i wyznaczenie kolejnej sesji mediacji, w tym czasie mogą m.in. skonsultować się z prawnikiem, członkiem rodziny lub inną osobą, którą darzą zaufaniem. Istotne jest również, aby strony nie czuły się w żadnym przypadku przymuszane do podpisania ugody. Mediatorzy sporządzają projekt ugody (z zachowaniem zasady poufności, czyli bez informacji identyfikujących strony i sprawę), tym samym dając stronom czas na przemyślenia i konsultacje.
8. Mediatorzy pełnią rolę strażnika procedury w procesie mediacji, czuwają nad jej przebiegiem, jednakże faktycznymi gospodarzami mediacji są strony, które mediatorzy aktywizują, zadając pytania i kierując procesem w taki sposób, by budować porozumienie.
9. Rekomendowanym standardem Polskiego Centrum Mediacji jest prowadzenie mediacji przez dwóch mediatorów.

Miejsce prowadzenia mediacji

1. Mediatorzy, zapraszając strony, winni zapewnić bezpieczne, neutralne, wyposażone zgodnie z zaleceniami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, miejsce do przeprowadzenia mediacji – biuro mediatora.
2. Wskazane jest, by mediacja odbywała się w ośrodku PCM, w którym znajdowałoby się dodatkowe pomieszczenie, potrzebne do przeprowadzenia spotkań na osobności.

Dokumentacja - zaproszenia, sprawozdania

1. Strony są zapraszane na mediację drogą pisemną lub telefoniczną. Zaproszenia do udziału w mediacji i informacje są przekazywane bez wywierania nacisku i presji na żadną ze stron.
2. Wszystkie notatki sporządzane w czasie mediacji przez mediatorów (oczywiście po uzyskaniu zgody stron) są przez nich po zakończeniu mediacji niszczone.
3. Dokumentacja potwierdzająca przebieg mediacji (kopie sprawozdań, ugód itp.) jest przechowywana w ośrodku mediacji zgodnie z obowiązującym prawem, z uwzględnieniem tajemnicy dot. danych osobowych i innych informacji.
4. Mediatorzy po zakończeniu mediacji przesyłają do sądu sprawozdanie i ugodę, jeśli strony ją zawarły, listem poleconym lub zostawiają potwierdzone dokumenty w biurze podawczym danego sądu.
5. Strony otrzymują kopię sformułowanej i podpisanej przez nie ugody.